

Leila Al-Shami: ”Syrier firar när ryska generaler som har varit inblandade i krigsbrott i Syrien dödas i Ukraina”

(Intervju av Mariia Shynkarenko)

[Ur [Links International Journal of Socialist Renewal](#), 26 juli 2024. Först publicerad på [Commons](#). Översättning från engelska, Göran Källqvist.]

(Leila Al-Shami är en brittisk syrisk författare och aktivist. Hon arbetade med skydd av mänskliga rättigheter i Syrien, deltar i internationella solidaritetsrörelser och skrev tillsammans med Robin Yassin-Kassab boken *Burning Country: Syrians in Revolution and War* [Brinnande land: Syrier under revolution och krig]. Hon blev också känd för sin kritik av ”antiimperialismens idioter” inom vänstern i väst – *Links* redaktionella kommentar.)

För den överväldigande majoriteten ukrainare var Syrien före 2011 troligen bara ännu ett arabiskt land, men efter att kriget började kom det att symbolisera ett förlopp som vi inte ville skulle upprepas i Ukraina. Vad var det som skiljde Assadregimen från liknande regimer i Nordafrika?

Under hela sin historia har Assadregimens svar på all sorts meningsskiljaktigheter alltid varit ett våldsamt förtryck. På 1970-talet var det en rörelse mot Hafez Al-Assads (den nuvarande presidentens far) regim. Det började som en brokig rörelse men kom till sist att koncentreras till staden Hama och leddes av muslimska brödrskapet. Regimens svar blev att skicka in flygvapnet och ödelägga staden fullständigt. Mellan 20.000 och 40.000 civila dödades och tusentals fler försvann in i regimens fångelser.

När revolutionen mot regimen bröt ut 2011 var många syrier optimistiska och trodde att Bashar Al-Assad skulle genomföra reformer. Han hade suttit vid makten i ett decennium, och många ansåg att han var i grunden helt olik sin far, att han var en mer utåtriktad moderniserare. När han kom till makten talade han en hel del om behovet av reformer, även om han främst riktade in sig på ekonomiska snarare än politiska reformer. I slutändan besvarade han folkets krav på det enda sätt som denna regim kan – genom att terrorisera dem till underkastelse.

Jag har arbetat med mänskliga rättigheter i Syrien – med politiska fångar under Bashars första årtionde vid makten, och förväntade mig att svaret på revolutionen som började 2011 skulle bli förtryck. Även om jag inte förväntade mig de omfattande ohyggligheter som utspelade sig, så var jag inte heller optimistisk om att Assad snabbt skulle avgå, som vi såg diktatorer göra i Tunisien och Egypten.

I Egypten hade en militärregim makten, och dess ansikte var Mubarak. Så det var lätt för dem att offra Mubarak och behålla militären vid makten. I Tunisien var det på liknande sätt och de kunde offra Ben Ali – det skedde en övergång till demokrati, men den gamla härskande klassen väntade på att komma tillbaka. I Syrien är det lite annorlunda. I Syrien är regimens ledare regimen. Makten är

koncentrerad i familjen Assads händer. Dessutom spelade regimen ut sekteristkortet – den kommer från minoriteten i den alawitiska sekten – och lyckades på så sätt behålla stöd från många minoriteter mot den i huvudsak sunnimuslimska oppositionen som regimen var beredd att rikta ett folk-mordsvåld mot. Plus att regimen hade stöd från Ryssland och Iran som ingrep för att skydda den.

Spelade det ryska stödet en viktig roll för att hjälpa Assad under hans svåraste tid?

Både Ryssland och Iran ingrep för att stöda regimen när den var nära sammanbrott och det såg ut som om revolutionen skulle kunna lyckas. Iran har givit Syrien ett massivt finansiellt och ekonomiskt stöd och har skickat många milistrupper för att strida i Syrien – vilket gav konflikten en sekteristisk sida, eftersom iranierna stödde shiamilisen som stred mot den syriska sunnimajoriteten. Och Iran ingrep direkt 2013 och gjorde det möjligt för regimen att göra avsevärda framsteg mot oppositionen.

Ryssland tillhandahöll flygplan och bomber och ger regimen politiskt stöd i internationella forum. Och Ryssland ingrep militärt 2015 och har bombat många delar av landet.

Om Ryssland och Iran inte hade ingripit så skulle Assad ha tvingats bort för längesedan. Det är utländskt stöd och utländska bomber som håller regimen vid makten, mot den överväldigande majoriteten av den syriska befolkningens önskan.

När jag läste din bok *Burning Country: Syrians in Revolution and War*, kunde jag bara inte tro att en sådan tragedi kunde ske i sådan skala. När jag ser de ohyggligheter som utspelar sig i Ukraina blir de grymheter som syrierna utsätts för mer greppbara för oss, och jag känner således verkligen för det syriska folket.

Ja, det är förödande. Det är ännu svårare eftersom dessa ohyggligheter började från ett läge med stora förhoppningar och tro på revolutionen. Den hade haft så många framgångar. Vi såg hur folket organiserade sig själva över hela landet för att sköta om sina dagliga bestyr, bilda oberoende lokala råd och välja medlemmar till dem – deras första erfarenhet av demokrati på årtionden. Folk drev skolor, vatten- och sanitetsanläggningar, sjukhus. De grundade oberoende tidningar och radiostationer. Det bildades många kvinnocentra för att uppmuntra kvinnor att spela en aktiv roll i revolutionen och samhällslivet. Inget av detta var möjligt under Assads diktatur, där hela civilsamhället inskränktes. Detta har alltid varit det största hotet mot regimen – eftersom det visade att det var möjligt med ett demokratiskt alternativ – och det är därför det förtrycktes så brutalt.

Kan du berätta lite om den syriska regimens internationella politik före 2011? Vad hade den för relation till Sovjetunionen under kalla kriget? Hur påverkade det regimen?

Syrien hade nära relationer till Sovjetunionen under kalla kriget, trots att den syriska regimen till och med förtryckte kommunisterna brutalt. Sovjetunionen stödde Hafez Al-Assad när de byggde relationer för att utvidga sin inflytelsesfär mot västmakterna. De tillhandahöll vapen, utbildning och underrättelseuppgifter till den syriska armén. Under denna period reste många syrier till Sovjetunionen för att studera.

Sovjetunionen använde detta kulturella utbyte som en taktik för att indoktrinera medborgare i allierade länder med sin ideologi. Jag talade nyligen med aktivister från Västafrika, och de berättade liknande historier om hur Sovjetunionen stödde afrikaner för att studera där. En del ur denna afrikanska generation stöder nu Putins intervention i Afrika, och ser det som ett bålverk mot den

västliga/franska imperialismen, så den taktiken fungerade.

När Sovjetunionen föll samman var Hafez Al-Assad mycket snabb att vända sig till Gulfstaterna, och började genomföra nyliberala reformer för att öppna landet för investerare därifrån. Men relationerna med Ryssland bibehölls, och när Putin kom till makten ville han återuppliva banden till Mellanöstern, och såg det som en stor hjälp under Rysslands geopolitiska kamp mot väst.

Jag tror inte att Ryssland ser någon ideologisk samhörighet med den syriska regimen, och upplever den inte som någon viktig partner. Jag tror att Rysslands stöd till Assad har använts som ett sätt att motverka västs inflytande, och i Syrien är Ryssland nu mer inflytelserikt än västmakterna.

Jag funderade också på att Ryssland utnyttjar utbildningsmöjligheter åt det globala syd för att sprida sina idéer. En av mina läkare här i Wien är syrier, och han tar speciellt emot ukrainska patienter eftersom han talar ryska. Vi hade ett politiskt samtal, och han berättade att han kom från Syrien, så vi solidariserade oss med varandra. Men det första som var intressant var att han reste och studerade i Ryssland där han lärde sig ryska. Och sedan upplever hans land en rysk invasion och bombningar. Därför undrar jag hur det syrianska folket ser på Ryssland nu?

Svaret på den frågan beror på vilka syrier man frågar. De syrier som är knutna till regimen kommer att se Ryssland som en allierad, även om det också i detta läger nu finns oro över yttre inflytande, vare sig det är från Ryssland eller Iran.

Men för resten av oss, majoriteten, är Ryssland en imperialistmakt. De har intervenerat för att stöda en fascistisk diktatur som genomför ett folkmord mot det syriska folket. Ryska flygbombningar har ödelagt stora delar av landet och speciellt riktat in sig på civil infrastruktur, som sjukhus, i områden som kontrolleras av oppositionen. Ryssland har belönats för sitt stöd med lukrativa kontrakt på olja och gas. Det ryska företaget Strojtransgaz, som ägs av en oligark med band till Kreml, har beviljats 70% av alla intäkter från fosfatproduktion under 50 år framåt. Syrien har en av världens största fosfatreserver. Ryska militärbaser har upprättats, och ryska nationella helgdagar "firas" nu i Syrien.

Regimen får inte bara militärt utan också politiskt stöd från Ryssland. På den internationella scenen spelar till exempel Ryssland den roll för Syrien som USA spelar för Israel. Ryssland lägger in sitt veto mot alla motioner som ställs till säkerhetsrådet eller till FN-organ. Ryssland ger detta politiska skydd för att stoppa all internationell ansvarsskyldighet eller att gå vidare med ett fredsavtal som inte är på regimen villkor. Ryssland har varit väldigt aktivt med att försöka få till stånd "fredsöverenskommelser", men det är egentligen inte fredsöverenskommelser. De försöker tvinga syrierna att kapitulera för regimen villkor.

Du har nämnt att det finns olika syrier och folk med olika uppfattningar. Och Syrien förknippas idag till stor del med jihadism och allas sekteristiska kamp mot alla. Men den syriska revolutionen började som en demokratisk protest som faktiskt förenade medborgare med olika etnisk bakgrund och trosinriktning. Så hur stor del av den nuvarande splittringen och kampens sekterism beror på regimen politik att "söndra och härska", på jihadisterna, och på den demokratiska oppositionens oförmåga att faktiskt överskrida fördomar och småaktig ärelystnad till en bredare solidaritet?

Bara för att vara klar över regimen struktur: familjen Assad kommer från den alawitiska sekten,

som är en minoritet i Syrien. Befolkningens majoritet är sunnimuslimer, men det finns också shiamuslimer, kristna, druser och andra. När upproret började var det en mycket brokig rörelse. Den omfattade män och kvinnor med varierande social bakgrund, från alla olika religiösa och etniska grupper. Det gjordes många försök att inte förfalla till sekterism. Under protesterna uppmanade folk till enhet mellan alla syrier och hade plakater och banderoller som vände sig till minoritetssamfund, etc.

En stark demokratisk, icke sekteristisk rörelse var givetvis det största hotet mot Assads regim, eftersom den kunde få internationellt stöd. Så Assadregimen måste göra konflikten sekteristisk och islamisera den. Och det gjorde den mycket medvetet – så att säga sekteristisk ingenjörskonst. 2011-2012 till exempel, vid en tidpunkt då regimen samlade ihop alla som demonstrerade fredligt för demokrati och häktade dem, så släppte den ut massor av islamistiska extremister ur fängelset. Och många av de frisläppta blev ledare för några av de mest hårdföra brigaderna. Exempelvis släpptes Hassan Aboud, en av Ahrar al-Shams grundare, och Jaysh al-Islams tidigare ledare Zahran Alloush, liksom personer som blev viktiga figurer i den till al-Qaida anslutna Jabhat al-Nusra, och även i ISIS.

Regimen gjorde det för att skicka ett budskap till både en inre och yttre publik. Utåt ville den säga: det här är en del av kriget mot terrorn, vi bekämpar islamistiska extremister; ni kanske inte gillar mig, men de här figurerna med skägg är tio gånger värre. Inåt skickade den ett budskap till minoritetsgrupperna, till alawiterna, till kristna grupper: återigen sa den, ni kanske inte gillar mig men alternativet är värre, och om de här islamisterna kommer till makten så kommer inte minoriteterna att vara trygga.

Så det var en taktik som fungerade både på hemmaplan och på internationell nivå. Regimen skapade också sekteristiska konflikter genom att skickade väpnade gäng från alawitiska grupper vid namn Shabiha till sunnimuslimska samhällen för att genomföra massakrer. Tanken var att provocera fram ett svar och få sunnimuslimska samhällen att gå in i alawitiska och shiamuslimska samhällen och också genomföra massakrer. Och ibland fungerade det, det blev hämndaktioner.

Men precis som du säger – det är en politik för att ”söndra och härska”. Och tyvärr finns det idag många minoritetsgrupper som inte nödvändigtvis stöder regimen, men känner att de är säkrare på regimens sida än med oppositionen. Och med tiden har konflikten blivit alltmer sekteristisk, speciellt på grund av Irans ingripande.

Hur påverkade militariseringen revolutionen? Fanns det alternativ?

För det första tycker jag att det är viktigt att inse att militariseringen var oundviklig. Regimen använde våld i masskala mot de som gick mot den och folk tvingades försvara sig och sina samhällen. Det blev en kamp för överlevnad. När en regim är beredd att använda utrotningstaktik mot civilbefolkningen är fredliga kampmetoder otillräckliga.

Men militarisering för med sig en hel massa problem. Den åsidosätter de civila aktivisterna, de som arbetar i sina samhällen och är revolutionens ryggrad. Den stärker krigsherrar och auktoritära grupper och gör det möjligt för utländska makter (som tillhandahåller vapen) att påverka rörelsen – alltid på ett sätt som tjänar deras intressen, inte revolutionärernas intressen.

Det fanns alltid alternativ – det var att stödja den demokratiska oppositionen – de som byggde alter-

nativ till regimen i sina samhällen, även under våldsamma bombardemang. Om dessa personer hade fått den solidaritet de förtjänade så skulle inte den militära sidan ha blivit så dominerande och det civila motståndet skulle blivit starkare.

Vilken roll har vänstern i den syriska revolutionen? Jag vet att det finns många framstående röster som Yassin al-Haj Saleh, Riyad al-Turk, Omar Aziz. Vad kan du säga om vänstern?

Det fanns ingen stor, självständig, organiserad vänster i Syrien, av två skäl. För det första förtryckte Assadregimen alla oberoende vänsteranhängare, de hamnade i fängelse eller flydde från landet. Sedan sög regimen upp en stor del av den traditionella vänstern, det syriska kommunistpartiet, som sedermera gick med i regeringen, i Nationella progressiva fronten. Det är en koalition av olika partier, men i stort sett bara en symbol utan något verkligt deltagande – allting kontrolleras av Baathpartiet och presidenten. För det andra var den syriska ekonomin en faktor bakom att det saknas fackföreningar och en arbetarkultur och arbetarpolitik, eftersom de flesta arbetsplatser är små familjeföretag.

Så det fanns egentligen inte någon stark, självständig, organiserad vänster att börja med – frånsett Riad Al-Turks parti som bröt sig ur det syriska kommunistpartiet och några andra mindre kurdiska partier som förföljdes. När revolution ägde rum lämnade många unga vänsteranhängare det syriska kommunistpartiet och anslöt sig till revolutionen. De var mycket tydliga med att deras påstådda vänsterkamrater (både i Syrien och internationellt) förrådde syrierna och folkets kamp. Det finns ett antal mindre självständiga grupper och sedan inflytelserika individer som författaren och teoretikern Yassin Al Haj Saleh, och Omar Aziz som var ideologen bakom tanken om lokala råd som bildades för att själv styra områden som hölls av oppositionen. Omar Aziz blev till slut arresterad och dog i fängelset, och Yassin Al Haj Saleh flydde från landet och lever nu i landsflykt.

Tror du att denna situation med en oorganiserad vänster i Syrien kan vara skälet till bristen på solidaritet och stöd för den syriska revolutionen från den amerikanske och europeiska vänstern?

Det kan vara en faktor. Men ren okunskap är också en faktor. För några år sedan reste till exempel fackföreningsmedlemmar och ”vänsteranhängare” från hela världen på ett solidaritetsuppdrag till Syrien som stöd till regimen. De verkade vara helt omedvetna om att oberoende vänsteranhängare förtrycks och att oberoende fackföreningar inte existerar!

Vänstern i väst har som helhet misslyckats med att stöda syrierna under deras kamp för frihet. Det beror delvis på grund av problemet med ”lägertänkandet” som har dominerat i vänsterns tänkande. Dessa så kallade ”antiimperialister” tror att de enda imperialistmakterna är USA och väst, de lyckas inte inse att det också finns andra imperialismer, som Ryssland och Iran. Därför har de stött regimen och felaktigt betraktat den som ett bålverk mot västimperialismen. De underlät att lyssna på syriska röster som fanns på plats och spred all möjlig vilseledande information om vad som hände, och förnekade till och med att regimen utförde kemiska massakrer och befriade den från allt ansvar.

Låter väldigt bekant i ett ukrainskt sammanhang. Anhängare till den syriska revolutionen uttrycker vanligtvis också solidaritet med palestinierna, och du skrev också under ett brev till stöd för Gaza. Hur är förhållandet mellan anhängare till ett demokratiskt Syrien och palestinierna, speciellt i betraktande av att delar av den palestinska vänstern har ett lägertänkande.

Sedan 7 oktober har det gjorts många försök av syrier att få kontakt med palestinier och visa solidaritet. Inte bara uttalanden, utan folk bär också palestinska flaggor vid de regelbundna demonstrationerna mot regimen och man har dekorerat väggar med målningar till stöd för Palestina. I staden Idlib har de döpt om det centrala torget till Gazatorget och prytt det med den palestinska flaggan.

Syrier känner stor samhörighet med folket i Palestina. Historiskt är vi förbundna, eftersom folk från Palestina, Syrien, Jordanien och Libanon var förenade i Bilad al Sham, vår kultur är väldigt likartad. Dessutom är ockupationen av Palestina en central fråga för araber och muslimer, på grund av de utbredda orättvisorna där och eftersom våra regimer har utnyttjat palestinernas sak som ett sätt att stärka stödet inom sina egna befolkningar.

Ända sedan revolutionen bröt ut har palestinier också solidariserat sig med syrierna – jag såg själv detta, speciellt bland människor i Gaza när jag var där. Men det finns också många palestinier som har hamnat i ett lägerpolitiskt tänkande. Många framträdande röster om Palestina, speciellt bland personer i väst, har förtalat och misstrött den syriska revolutionen, och i grund och botten stött regimen. Under protesterna för Palestina som nu äger rum på amerikanska universitet syns personer som håller den Iranstödda libanesiska milisen Hizbollahs flagga och ser dem som en del av motståndet mot Israel. Hizbollah har aktivt deltagit folkmordet på syrier – de genomförde svältbelägringar av oppositionssamhällen på samma sätt som Israel nu gör i Gaza. De är inte några allierade för befrielse.

Vår solidaritet måste grunda sig på gemensamma principer, inte på vilka stater som deltar i konflikten. Den måste grunda sig på folkets kamp för frihet och social rättvisa, annars är den meningslös. Som det uttalande du nämnde tidigare från revolutionära syrier till stöd för Palestina sa: ”ömsesidig och gemensam solidaritet är grundläggande, vår kamp är en, vår frihet är beroende av den andres frihet”.

Kan du säga lite mer om den arabiska vänstern?

Traditionellt finns det tre huvudsakliga politiska strömningar i arabvärlden: islamism, arabism/nationalism och vänsteranhängare. Många som växte upp och inte kände sig representerade av de nationalistiska regimernas islamism eller arabism (som minoritetsgrupper i Syrien) blev vänsteranhängare.

Det finns samma splittring som inom den globala vänstern. Den traditionella arabiska vänstern förföll till en likartad lägerpolitik där USA-imperialismen och Israel är den yttersta fienden. Många av dessa stödde Assads diktatur – och såg den som en del av ”motstånd saxeln”. Det fanns förstås alltid undantag, som de antiauktoritära vänsteranhängarna i det tidigare nämnda Riad Al-Turks kommunistparti som kämpade för demokrati och medborgerliga friheter. Men det finns också en ny generation som har vuxit fram under revolutionen och har en mycket mer förfinad analys som överensstämmer med verkligheten i den värld vi lever i – som analyserar konkurrerande imperialism och är mot alla förtryckare och stöder all kamp för värdighet. Jag har mycket hopp om denna nya generation, trots att vi har genomlevt en våldsamt kontrarevolution och för närvarande är besegrade, oorganiserade och traumatiserade.

Hur har kriget mellan Ryssland och Ukraina påverkat Syrien?

Det har förekommit så mycket solidaritet och stöd från syrier till ukrainare och vice versa, det har

varit vackert att se. Jag tror att vi identifierar oss väldigt mycket med varandras kamp, av ett antal orsaker. Vi har en gemensam fiende i den ryska staten, vi har gått igenom folkliga uppror innan vi hamnade i en konfliktsituation och vi har båda tvingats ta itu med en del av det lägertänkande som vi har talat om – där vår kamp har misskrediterats och våra fiender har fått stöd. Detta och vårt gemensamma trauma har fört oss samman. Många syrier har rest till Ukraina på solidaritetsuppdrag, och i början av konflikten tog de kontakt för att ge praktiska råd – som hur man skyddar sig mot ”dubbla flyganfall”, som är en favorittaktik som Ryssland använder för att döda så många civila som möjligt (efter ett bombanfall bombar Ryssland samma område så fort räddningsarbetarna har anlant). Och jag har lärt känna många ukrainare genom deras solidaritet med Syrien. Syrier firar när de ser ryska generaler som har varit inblandade i krigsbrott i Syrien dödas i Ukraina – det är ett litet smakprov på rättvisa för oss. Vi hoppas att Ukraina en dag kommer att bli fritt från den ryska imperialismen, precis som vi också hoppas att Syrien ska bli fritt.

Men på en allmän nivå påverkade inte det rysk-ukrainska kriget Syrien så mycket. Ryssland tvingades visserligen dra tillbaka en del trupper från Syrien, men det gjorde inte så stor skillnad med tanke på tidpunkten, då de flesta större slagen redan var slut.

I den internationella diskussionen försöker vi visa varför det är viktigt att besegra Ryssland, speciellt eftersom Ukraina inte är det första land som har angripits av dem. Innan dess var det Syrien, Georgien, Tjetjenien. Så man kan kalla det ett invasionsmönster. Således kan vi bygga solidaritet kring antiimperialistiska argument att ett försvar och hjälp till Ukraina är ett försvar och hjälp till Syrien och vice versa. Tycker du att det händer?

Vi behöver absolut driva på det – det finns en så stor brist på förståelse för Ryssland som en imperialistmakt, inte bara idag utan historiskt. Det finns en total brist på kunskap bland folk i väst om Rysslands historiska roll. Man behöver bara se Rysslands storlek på en karta för att inse att det är ett land som skapades av koloniala erövringar. Om vi inte utmanar folks världssyn – där västvärlden är alltings centrum – kommer vi inte att kunna svara på en del av de utmaningar som vi står inför globalt.

Utifrån ser det ut som om den syriska revolutionen är förlorad, men i augusti förra året såg vi en ny våg av protester i södra Syrien. Hur bedömer du den nuvarande situationen och förhoppningarna att Assad till sist kan störtas?

I de delar av landet som inte kontrolleras av Assadregimen, som Idlib-provinsen och delar av norra Syrien, har de veckovisa protesterna mot regimen fortsatt sedan 2011 ända fram till idag. Det visar att folk ännu inte har övergivit revolutionens värderingar och krav.

Sedan augusti har det varit uppror i den södra provinsen Sweida. Det är intressant eftersom största delen av befolkningen i Sweida är druser, och folket där intog en neutral hållning när revolutionen började. De anslöt sig inte till revolutionen men stödde inte heller regimen. Men under de senaste åren har levnadsförhållandena försämrats väldigt mycket när ekonomin föll samman, och det fick folk att gå ut på gatorna i protest. Och nu kräver de helt klart att regimen ska falla, och de identifierar sig med andra områden i Syrien som kämpar för frihet – vi hör talkörer i solidaritet med Idlib och vice versa – och det har skett många angrepp på det härskande Baathpartiets lokaler och regimen ställningar. I och med att de är en minoritetsgrupp svarade inte regimen med massvåld och arresteringar som vi såg på andra ställen i områden med sunnimajoritet – av det skäl som vi talade

om tidigare, att regimen vill framställa sig som en ”försvarare av minoriteter” – så protesterna fortsätter än idag.

Även i norra Syrien har det under de senaste månaderna varit uppror mot Hayat Tahrir Al Sham, som vanligen kallas Jabhat Al Nusra. Det är en auktoritär islamistisk milis som har stor makt och styr de nordvästra delarna av landet. Det är uppenbart att syrier avvisar all sorts auktoritarism – oavsett om det är regimen eller någon annan grupp. Det handlar fortfarande om kamp för frihet och demokrati.

Du har skrivit om den syriska revolutionen i så många år, trots att det ser alltmer hopplöst ut för den. Jag blev förkrossad när jag läste din bok, eftersom det verkar som om det inte finns något att göra, och även på grund av att syrierna inte har så mycket stöd internationellt som till exempel Palestina, eller Ukraina. Hur har du personligen överlevt alla dessa år utan att bli förtvivlad? Jag tänker på ukrainarna, vi behöver den sortens insikter.

De senaste åren har varit traumatiska för syrier. Vårt land har ödelagts och våra nära och kära har häktats, dödats eller tvångsförflyttats. De i landsflykt möts av fientlighet, våld och till och med hot om att tvingas återvända till Syrien. Och nu normaliserar världen förhållandena till tyrannen som orsakade vårt elände. Ibland är det svårt att vara stark och fortsätta kämpa, men vad kan vi göra? Situationen fortsätter och det måste vi också.

Syrier på plats har inte övergivit sin kamp. Så vi som finns på utsidan måste fortsätta att stöda dem, och öka medvetenheten om vad som händer i Syrien. Vi har lyxen av avstånd och utrymme att andas. Och viktigast av allt kan vi organisera, bygga förbindelser till folk som kämpar på andra ställen – som vi försöker göra med detta samtal.

Under de senaste 15 åren har jag fått kontakt med folk från hela världen. Många av dem känner sig utanför den dominerande vänsterdiskussionen, av många av de skäl som vi har talat om. Det ger mig en hel del energi att träffa andra, arbeta tillsammans med likasinnade personer, försöka bygga en ny vision om internationalism bland människor från periferin, en internationalism som riktar in sig på människor, inte stater och är mot alla diktatorer och imperialismen. Förhoppningsvis kan vi i framtiden bygga en ny rörelse tillsammans.